

HOLSTEBRO KOMMUNE

Rådhuset • 7500 Holstebro

ØSTERGAARD JENSEN
Svendshøjvej 3
7830 Vinderup

Dato: 11-12-2014
Sagsnr.: 09.17.17-P19-16-14
Henv. til: Ole Lousdal
Natur og Miljø
Direkte tf.: 96 11 7826
Afdeling tf.: 96 11 75 57
naturogmiljo@holstebro.dk
www.holstebro.dk

Tillæg nr. 1 til § 11 MILJØGODKENDELSE

af kvæg- og pelsdyrbruget

ØSTERGAARD JENSEN A/S

Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup
Beliggende på matr. nr. 84e m.fl., Sønderhede, Sevel

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF 4. DECEMBER 2009 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	1
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN	3
IKKE TEKNISK RESUMÉ	4
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	5
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	6
GENERELLE FORHOLD	6
<i>Dokumentation</i>	6
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	6
<i>Stalde</i>	6
<i>Foder</i>	7
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning</i>	7
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	7
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	7
<i>Sædskeer og efterafgrøder</i>	7
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	7
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	8
KLAGEVEJLEDNING.....	8
OFFENTLIGGØRELSE	8
RETSBESKYTTELSE	9
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING.....	11
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	11
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	11
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder</i>	11
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	12
<i>Det ansøgte husdyrhold</i>	12
<i>Stalde</i>	13
<i>Valg af BAT-teknologi i staldanlæg</i>	14
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	15
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	15
<i>Ammoniak</i>	15
<i>Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning</i>	16
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	19
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	19
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	21
<i>Sædskeer og efterafgrøder</i>	21
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	22
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	23
<i>Grundvand</i>	23
<i>Bilag IV-arter</i>	24
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	24
<i>Nitratudvaskning i det ansøgte projekt</i>	25
<i>Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt</i>	26
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	31
BILAG	32
BILAG 1 – SITUATIONSPLAN	32

BILAG 2 – OMKRINGBOENDE OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	33
BILAG 3 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG.....	34
BILAG 4 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG.....	35
BILAG 5 – OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE	36
BILAG 6 – AREALER DEL 1/3	37
BILAG 7 – AREALER DEL 2/3	38
BILAG 8 - AREALER DEL 3/3	39
BILAG 9 – JORDBUNDSTYPER	40
BILAG 10 – LAVBUNDSAREALER, DETAILAFVANDINGSFORHOLD.....	41
BILAG 11 – OPLANDSKORT	43
BILAG 12 – RISIKOOMRÅDER FOR NITRATUDVASKNING (NITRATKLASSE).....	44
BILAG 13 – NATUROMRÅDER I FORHOLD TIL UDSPREDNINGSAREALER.....	45
BILAG 14 – LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER.....	47

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	11-12-2014
Godkendelse hjemmel, lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.	11, tillæg nr. 1
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	ØSTERGAARD JENSEN A/S
CVR-nr. / P-nr.	33506503 / 1016685816
Husdyrbrugets adresse	Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	97448179
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Jørgen Østergaard Jensen
Husdyrbrugets e-mail:	oestergaard.jensen@mail.tele.dk
Matrikel	84e m.fl., Sønderhede, Sevel
CHR	57270
(i)-mærket, bek. 486 af 25. maj 2012 om godkendelse af listevirksomhed	Nej
Byggetilladelse	Såfremt dit projekt omfatter udvidelser i form af byggeri ombygning eller lignende, skal der forinden søges om byggetilladelse hos kommunen - Byggeri og Ejendomme.
Ejendomsnr.	661-186364
Husdyrgodkendelsesskema nummer	65815
Sagsnummer	09.17.17-P19-16-14
Husdyrbrugets konsulent	Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, e-mail: kvt@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 22-05-2014 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup. Husdyrbruget bliver større end 75 DE og mindre end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er ikke omfattet af reglerne for IED, jf. IE-direktivet².

Udkast til miljøgodkendelse har været i 3 ugers høring i perioden fra den 19-11-2014 til den 10-12-2014.

Den ansøgte udvidelse skal jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højst over en 8-årig periode. Idet bedriften tidligere er miljøgodkendt af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, skal den nu ansøgte udvidelse vurderes ift. den drift, der var gældende før denne miljøgodkendelse trådte i kraft. Det bemærkes dog, at der ikke er etableret nye staldanlæg eller foretages renoveringer af eksisterende staldanlæg. Dermed er ændringen ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav.

Alle vurderinger af beskyttelsesniveauerne i denne godkendelse er foretaget på baggrund af ansøgning 65815.

Dyreholdet størrelse og sammensætning ændres ikke fra nuværende 148,88 DE. Der er således tale om samme antal dyr som tidligere. Eksisterende stalde ændres ikke.

Der søges om etablering af en 150 m² møddingsplads nordvest for eksisterende bygninger. Desuden er der søgt om ændring af vilkår om direkte nedpløjning af dybstrøelse og ændring af vilkår vedr. fosfor. Der ønskes desuden ændring i arealdelen med flere arealer og reduktion af mark 30-0 pga. skovtilplantning.

Beregningerne i ansøgning og miljøgodkendelse er lavet efter de gamle dyreenhedsberegninger (pga. indsendelsestidspunktet for ansøgningen), med 30 tæver pr. DE.

Forhold der ikke ændres, er ikke behandlet i nærværende tillæg og skal fortsat læses i eksisterende godkendelse af 14-03-2012.

¹ Lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Dir. om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (IE-direktivet). Rådets direktiv 2010/75/EF.

Meddelelse om godkendelse

Tillægget til miljøgodkendelsen fastlægger nye vilkår til husdyrbruget som skal læses i sammenhæng med vilkår i eksisterende miljøgodkendelse af 14-03-2014.

Husdyrbruget er større end 75 DE, men under 250 DE og er derfor omfattet af § 11 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed ikke omfattet af reglerne for IED, jvf. IE-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed tillæg til eksisterende godkendelse på husdyrbruget matr. nr. 84e m.fl., Sønderhede, Sevel, beliggende Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer) og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Ole Lousdal
Biolog

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Vilkår 8, 9, 10, 11, 15, 27, 28, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 i eksisterende miljøgodkendelse af 14-03-2012 bortfalder ved ibrugtagning af tillægget.

Husdyrbrugets anlæg

Stalde

2. Minkhaller og stalde skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift og Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	
Minkfarm				
Eksisterende haller	Minktæver	2.300	76,67	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende over 32 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
Forlængelse af eksisterende haller		50	1,67	
Ny 4-rækket hal		210	7,00	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende 36 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
4 nye 4-rækkede haller		1.240	41,33	
Kvæg og heste				
Eksisterende kostald	Ammekøer uden opdræt (årsdyr, over 600 kg)	16	11,43	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	1,08	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-15 mdr.)	6	2,39	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-28 mdr.)	7	3,50	Dybstrøelse hele arealet
	Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	8	0,94	Dybstrøelse hele arealet
	Ungtyre, tung race (6 mdr.-slagting 440 kg)	8	2,00	Dybstrøelse hele arealet
	Heste (voksne årsdyr, 500-700 kg)	2	0,87	Dybstrøelse hele arealet

3. I alle nye og eksisterende minkhaller skal gødningsrenderne tømmes mindst to gange om ugen. Der må forløbe højst fire døgn mellem to tømninger. Der skal føres logbog med angivelse af datoer og tidspunkter for tømningerne. I perioder med længerevarende hård frost kan tømning undlades.
4. Minkene skal have adgang til halm ad libitum. Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.

Foder

5. I uge 30-47 skal der anvendes foder med et proteinindhold på maksimalt 31 % af OE (omsættelig energi).

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

6. Dybstrøelse samt oprensingsmateriale skal opbevares enten i gyllebeholder, på møddingsplads eller udbringes direkte på udbringningsarealer i overensstemmelse med gældende regler.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

7. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 5.

Der må maksimalt tilføres husdyrgødning og afgasset biomasse på bedriftens arealer svarende til 119,45 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 4, og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,42 DE/ha.

Der må ikke udbringes andre former for organisk gødning eller lignende på udbringningsarealerne.

8. Inden miljøgodkendelsen tages i brug, skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af minkgylle til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 126,66 DE med den husdyrgødningssammensætning, der fremgår af Skema 4.

Sædskifter og efterafgrøder

9. Der skal hvert år etableres 4 % efterafgrøder ud over de til enhver tid gældende lovpligtige efterafgrødekrav. De ekstra efterafgrøder skal følge de samme regler, som er gældende for de lovpligtige efterafgrøder. Efterafgrøderne skal selvstændigt fremgå af gødningsregnskabet til NaturErhvervsstyrelsen.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

10. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.
11. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.
12. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 09-01-2015, kl. 14.00.

Klagen skal indsendes digitalt og der opkræves kr. 500 i depositum. Hvis du er borger, skal du klage via borger.dk, og hvis du er virksomhed eller forening, skal du klage via virk.dk. Du skal logge ind med NemID. Når du er logget ind finder du på forsiden en genvej, der hedder "Klag til Natur- og Miljøklagenævnet", hvor du vil blive guidet igennem klageprocessen.

Holstebro Kommune behandler og videresender din klage direkte i klageportalen, hvor du vil kunne følge din klage.

Alternativt kan du fremsende en skriftlig klage til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Kirkestræde 11, 7500 Holstebro eller på e-mail: teknik.miljoe@holstebro.dk. Holstebro Kommune vil herefter indtaste din klage i klageportalen.

Du gøres opmærksom på, at du har adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som tilsynsmyndigheden er i besiddelse af, jvf. offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Søgsmål

Søgsmål til prøvelse ved domstolene af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Jørgen Østergaard Jensen, Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup (ansøger).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening - lokalafdeling Holstebro, CVR: , P-nr: , - , E-mail: dnholstebro-sager@dn.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, P-nr: 1002121278 - (Interesseorganisation)
- Sundhedsstyrelsen Embedslægeinstitutionen Nord, CVR: 12070918, P-nr: 1003398533 - (Myndighed)
- Danmarks Fiskeriforening, CVR: 17915746, P-nr: 1001388580 - (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, CVR: , P-nr: , Rosenvvej 18, 8240 Risskov, E-mail: enie@eaaa.dk (Interesseorganisation)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015, P-nr: 1001751945 - (Interesseorganisation)
- FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN FOR DANMARK, CVR: 25145615, P-nr: 1004659823 - (Interesseorganisation)

- Nissum Fjord Fritidsfiskerforening V/ Jens Ole Nielsen, CVR:, P-nr:, Hagevej 14, 6990 Ulfborg, E-mail: jenson@mail.dk (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening, CVR: 54752415, P-nr: 1001712827 - (Interesseorganisation)
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland) v/ Lars H. Hansen, CVR:, P-nr:, Sandbækvej 26, 6971 Spjald, E-mail: holstebro@dof.dk (Interesseorganisation)
- Det Økologiske Råd, CVR: 15428376, P-nr: 1000921784 - (Interesseorganisation)
- Holstebro Museum, CVR: 11681328, P-nr: 1002911064 - (Myndighed)
- Maabjerg Bioenergy - Leverandørforening, CVR: 30507509, P-nr: 1014584060 - (Gyllemodtager)
- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, e-mail: kvt@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Majbrit Juul, Svendshøjvej 1, 7830 Vinderup (nabo)
- Lars Eriksen, Svendshøjvej 1, 7830 Vinderup (nabo)
- Pedro Gunnar Mortensen, Svendshedevej 7, 7830 Vinderup (ejer af Svendshøjvej 1a)
- Tage Brødbæk Jespersen, Svendshøjvej 2, 7830 Vinderup (nabo og bortforpagter)
- Jakob Østergaard Jensen, Svendshøjvej 5, 7830 Vinderup (nabo)
- Kurt Strandby, Nr Sahlvej 2, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Ejner Agger, Stokholmvej 1, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Hans Jørgen Risager, Hedegårdvej 1, 7830 Vinderup (Bortforpagter)

I perioden 19-11-2014 til 10-12-2014 har forslag til afgørelse været sendt i offentlig høring hos nedenstående:

- Jørgen Østergaard Jensen, Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup (ansøger).
- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, e-mail: kvt@hflc.dk (ansøgers rådgiver)
- Majbrit Juul, Svendshøjvej 1, 7830 Vinderup (nabo)
- Lars Eriksen, Svendshøjvej 1, 7830 Vinderup (nabo)
- Pedro Gunnar Mortensen, Svendshedevej 7, 7830 Vinderup (ejer af Svendshøjvej 1a)
- Tage Brødbæk Jespersen, Svendshøjvej 2, 7830 Vinderup (nabo og bortforpagter)
- Jakob Østergaard Jensen, Svendshøjvej 5, 7830 Vinderup (nabo)
- Kurt Strandby, Nr Sahlvej 2, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Ejner Agger, Stokholmvej 1, 7830 Vinderup (Bortforpagter)
- Hans Jørgen Risager, Hedegårdvej 1, 7830 Vinderup (Bortforpagter)

I 3 ugers nabohøringen er der indkommet bemærkninger fra følgende:

Ingen bemærkninger modtaget.

Retsbeskyttelse

Tillægget til godkendelse skal læses i sammenhæng med eksisterende miljøgodkendelse af 14-03-2012 for Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,

eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år efter meddelelse af hovedgodkendelse- dvs. i år 2020.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Tillæg til godkendelsen træder i kraft den 11-12-2014. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Ansøger og ejerforhold

Jørgen Østergaard Jensen ejer og driver husdyrbruget på Svendshøjvej 3, 7830 Vin-derup under CVR nr. 33506503. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyr-brug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Jørgen Østergaard Jensen. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Lokalisering og planmæssige forhold

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - ny møddingsplads	>200 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - ny møddingsplads	>200 m
Vandløb, grøft, dræn og søer >100 m ² (krav 15 m) - ny møddingsplads	445 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - ny møddingsplads	88 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - ny møddingsplads	>100 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - ny møddingsplads	57 m
Naboskel (krav 5 m) - ny møddingsplads	33 m

Samlet vurdering

Det vurderes, at den nye møddingsplads opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Vurdering i forhold til anlægget

Minkfarmens eksisterende anlæg er beliggende i et område udpeget til kulturmiljøområde ved Oldtidsvejen og landskabeligt interesseområde pga. af en mindre bakke, der går op til kote 55 nær området ved Stubbergård Sø.

Ejendommen er beliggende i det åbne land ca. 4 km syd for Sevel og ca. 2,7 km NV for Herrup, som er de nærmeste landsbyer i området.

Området er et typisk landbrugsområde. De eksisterende minkhaller er godt kamouflerede af de kraftige beplantninger, der er etableret omkring farmen. Indretning af den

nye møddingsplads ændrer ikke på helheden af husdyrbrugets bygningsmasse og dennes indvirkning på det landskabelige. Etablering og opretholdelse af læhegn vil yderligere sikre minimal landskabelig forstyrrelse af udvidelsen. Beplantning af læhegn sikres gennem § 6 i pelsdyrbekendtgørelsen.

Vurdering i forhold til arealer

Beskyttede fortidsminder

Et par af markerne ligger pt. indenfor beskyttelseszonerne for beskyttede fortidsminder i form af gravhøje og lignende. Selve gravhøjen ligger uden for de respektive markarealer.

Gravhøje er beskyttet jf. § 29 e og f i Museumsloven, og der må ikke på fortidsminder og inden for en afstand af 2 m fra dem foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der må heller ikke anvendes metaldetektor. Desuden er der en 100 m beskyttelseslinie omkring fortidsminderne jf. § 18 i Naturbeskyttelsesloven. Inden for de 100 m er der forbud mod forandring af arealet.

Beskyttede diger

I tilknytning til udbringningsarealerne er der registreret en del diger, som er beskyttede i.h.t. Museumslovens § 29 a, se kortbilag. Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linjeformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Der må ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digernes placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i inddeværende godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

Vedr. landskabsområde

Da der er tale om en arealgodkendelse, hvor bygningsmassen ikke ændres giver det ansøgte ikke anledning til fastsættelse af vilkår ud fra en landskabsfaglig vurdering.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives med nedenstående produktionsstørrelse (Skema 1) i de staldsystemer, der er angivet i Skema 2:

Skema 1. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Minktæver	3.800	126,67	3.800	126,67
Ammekøer uden opdræt (årsdyr, over 600 kg)	16	11,43	16	11,43
Årsopdræt småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	1,08	4	1,08
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-15 mdr.)	6	2,39	6	2,39
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-28 mdr.)	7	3,50	7	3,50
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	8	0,94	8	0,94
Ungtyre, tung race (6 mdr. – 440 kg)	8	2,00	8	2,00
Heste (voksne årsdyr, 500-700 kg)	2	0,87	2	0,87
I alt		148,88		148,88

Produktionens størrelse er uændret i forhold til eksisterende miljøgodkendelse.

Stalde

Dyreholdets placering fremgår af Skema 2, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem og BAT-niveau fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 1.

Skema 2. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem og BAT-niveau.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægtkorrektion	Nudrift og Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	
Minkfarm				
Eksisterende haller	Minktæver	2.300	76,67	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende over 32 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
Forlængelse af eksisterende haller		50	1,67	
Ny 4-rækket hal		210	7,00	Åbne haller, proteinindhold på max. 31 % af OE, gødningsrende 36 cm, halm ad libitum, 2 gange tømning pr uge.
4 nye 4-rækkede haller		1.240	41,33	
Kvæg og heste				
Eksisterende kostald	Ammekøer uden opdræt (årsdyr, over 600 kg)	16	11,43	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt småkalve, tung race (0-6 mdr.)	4	1,08	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-15 mdr.)	6	2,39	Dybstrøelse hele arealet
	Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-28 mdr.)	7	3,50	Dybstrøelse hele arealet
	Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	8	0,94	Dybstrøelse hele arealet
	Ungtyre, tung race (6 mdr.-slagtning 440 kg)	8	2,00	Dybstrøelse hele arealet
	Heste (voksne årsdyr, 500-700 kg)	2	0,87	Dybstrøelse hele arealet

Ansøger har ansøgt om ændring af vilkår om daglig udmugning til 2 gange ugentlig udmugning, 31 % protein, halm ad libitum og uændrede render. I forhold til nudrift ændres udmugningshyppigheden således i forhold til tidligere.

Valg af BAT-teknologi i staldanlæg

Ved miljøgodkendelse og tilladelse af husdyrbrug skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af, om husdyrbruget anvender teknologi, der svarer til "Bedste Tilgængelige Teknik" - BAT.

Bedste tilgængelige teknik for en række områder er beskrevet i EU's BAT notat (BREF-dokumentet) for svin og fjerkræ. Miljøstyrelsen har derudover fastlagt en række vejledende emissionsniveauer for ammoniak, som vurderes at kunne opnås ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik for svin og kvæg. Herunder er udgivet en række teknologibeskrivelser for staldtyper.

Der er ikke fastlagt vejledende emissionsniveauer eller udgivet teknologibeskrivelser for mink. Natur- og Miljøklagenævnets har i sagen NMK-131-00102 af 30/10-2012 truffet principiel afgørelse om BAT for en § 11 godkendt minkproduktion større end 75 DE. BAT niveauet er i afgørelsen fastlagt til:

	Forudsætninger	BAT niveau
Nye minkhaller:	Gyllerender længere end 50 m	1,15 kg N /årstæve
	Gyllerender kortere end 50 m	1,30 kg N /årstæve
Eksisterende Minkhaller:	Bagskylssystem, ophængte gyllerender længere end 50 meter, der ikke hænger i trapper	Eksisterende rendefbredde Tømning af gyllerender dagligt Højst 31 % protein af OE i foderet uge 30-47 Halm ad libitum
	Øvrige minkhaller	Eksisterende rendefbredde Tømning af gyllerender 2 gange ugentligt. Højst 31 % protein af OE i foderet uge 30-47 Halm ad libitum

I 2013 er der udført VERA-test vedr. effekten af hyppig udmugning på ammoniakfordampning fra mink. Forsøgene viste en betydelig større effekt end tidligere antaget. Der er fundet en reduktionseffekt på 30,6 % ved 2 gange ugentlig udmugning og 25,9 % ved daglig udmugning. De nye oplysninger er endnu ikke inkorporeret i ansøgningsystemets beregningsmodul. Miljøstyrelsen har endnu ikke truffet beslutning om den præcise effektangivelse af hyppig udmugning, f.eks. om effekten af 2 gange ugentlig udmugning og daglig udmugning bør vurderes ens. Som en midlertidig løsning sættes ammoniakreduktionseffekten af hyppig udmugning til 27 % på Miljøstyrelsens Teknologiliste for både daglig og 2 gange ugentlig udmugning.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at den ansøgte ændring fra daglig udmugning til udmugning 2 gange pr uge kan imødekommes uden forøget ammoniakemission og uden yderligere BAT-vurdering.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse fra kvæg, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

På dette husdyrbrug opbevares dybstrøelse fra kvæg og heste i staldene indtil udbringning og nedmuldning. Alternativt vil det blive opbevaret på den nye møddingsplads, sammen med Oprensningsmateriale fra minkproduktionen.

Ved udmugning i foråret udbringes dybstrøelsen direkte fra stald til mark, hvor den spredes og nedpløjes. Ved udmugning på øvrige tidspunkter bliver gødningen lagt på møddingspladsen.

Foderester m.v.

Gødning, foderrester og opremsningsmateriale (mink) mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen for opbevaring af kompost i markstakke. Dette skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 3.926 kg/år, hvilket er -1.307 kg N / år mindre end i forhold til førsituationen. Årsagen hertil er generelle ændringer i beregningsmotoren.

Skema 3. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 25 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	0 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	3.599 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	144 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	159 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	25 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	3.926 kg N / år
Meremission	-1.307 kg N / år

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 (kategori 1 natur)

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø.

Mindsteafstanden hertil er ca. 2 kilometer i østlig retning.

I en afstand af ca. 2 kilometer er kortlagt et 0,6 ha stort surt overdrev (naturtype 6230) indenfor Natura 2000-området. Tålegrænsen er her 10-20 kg N/ha/år, og med en baggrundsbelastning omkring 17 kg N/ha/år kan den være overskredet. Naturtilstanden på arealet er dog II – god tilstand.

Beregninger for overdrevet viser en kvælstofdeposition på 0,1 kg N/ha/år fra den samlede ejendom. Holstebro Kommune venter ingen eller kun en helt ubetydelig negativ effekt af ejendommen på Natura 2000-området.

Større ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000 (kategori 2 natur)

Afstanden til de nærmeste områder med lobeliesø, højmose eller større he-der/overdrev udenfor Natura 2000-områder er høj, dvs. over 3 kilometer. Der er tale om nogle overdrevsarealer syd for Stubbergård Sø, hvor reglerne for kategori 2-natur vil være overholdt med god margin, jf. de ovennævnte beregninger.

Holstebro Kommune venter ingen negativ effekt af ejendommen på disse arealer.

Ammoniakfølsomme naturområder i øvrigt (kategori 3 natur)

Det nærmeste naturområde i forhold til ejendommen, som kan tænkes at være omfattet af reglerne for kategori 3 natur, er to moseområder 3-400 meter syd og vest for ejendommen. I det kvælstofemissionen i forbindelse med revurderingen beregningsmæssigt falder med 1307 kg N/år er der ikke foretaget beregninger af meremissionen her.

Der vurderes ikke at være særligt ammoniakfølsomme skove nær ejendommen.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer, der grænser op til ammoniakfølsomme naturområder, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav. Dette kan være vilkår om nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Udbringningsarealer for husdyrgødning

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Et enkelt af udbringningsarealerne ved Hjerl Hede ligger i internationalt naturbeskyttelsesområde, og er dermed omfattet af naturbeskyttelseslovens § 19 b – læs mere på:

http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Hvordan_beskytter_vi_naturen/Fastsaettelse_af_regler/Anmeldeordning_Natura_2000/

Denne mark grænser endvidere op til et naturområde, der af Naturstyrelsen er kortlagt som rigkær (naturtype 7230 – vist med brun på luftfoto). Fra marken er der en betydelig randeffekt ind i naturområdet i form af opvækst af stor nælde, ager-tidsel mv., og naturtilstanden er registreret som ringe. Se nedenstående billeder:

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejede eller forpagtede. Husdyrgødningen afsættes til Maabjerg Bioenergy, og der modtages afgasset biomasse retur til udbringning på arealerne. Alle arealerne er beliggende i Holstebro Kommune. Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 4.

Skema 4. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Svendshøjvej 3, 7830	Minkgylle	16.895	3.963	126,66
Svendshøjvej 3, 7830	Dybstrøelse	2.264	288	22,20
I alt		19.159	4.251	148,86
Fraført fra husdyrbruget til biogas				
Til Maabjerg BioEnergy	Minkgylle	-16.895	-3.962	-126,66
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Fra Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	+11.182	+1.597	+97,25
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	11.182	1.597	97,25
Svendshøjvej 3, 7830	Dybstrøelse	2.264	288	22,20
I alt		13.446	1.885	119,45

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering, Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 4 angivne.

Inden miljøgodkendelsen tages i brug, skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af alt minkgyllen produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 126,66 DE. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør 84,05 ha, hvoraf 20,37 ha er forpagtede. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 5 og er beliggende i henhold til bilag 5.

Skema 5. Fordeling af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
78-0	1,79	ØSTERGAARD JENSEN A/S, Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup
7-0	4,64	
7-1	1,17	
6-0	2,18	
1-0	3,71	
8-1	5,99	
8-0	3,10	
3-0	0,49	
2-0	2,00	
21-0	1,77	
5-0	3,21	
5-1	1,00	
84-0	2,53	
77-0	1,84	
76-0	2,89	
75-0	3,86	
83-0	1,40	
31-0	6,45	
32-0	3,57	
33-0	1,41	
4-0	1,23	
28-1	0,70	
29-0	5,24	
34-0	1,51	
I alt	63,68	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
79-0	2,40	Kurt Strandby, Nr. Sahlvej 2, 7830 Vinderup
30-0	9,82	Ejner Agger, Stokholmvej 1, 7830 Vinderup
1-1	1,24	Tage Brødbæk Pedersen, Svendshøjvej 2, 7830 Vinderup
13-0	1,33	
12-0	0,18	
10-0	4,97	
22-0	0,43	Hans Jørgen Risager, Hedegårdvej 1, 7830 Vinderup
	20,37	Ha forpagtede arealer
I alt	84,08	ha forpagtede og ejede arealer

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgå aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med

næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende, med mindre det fremgår af godkendelsen.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning der udbringes (harmonikrav). For mink må der udbringes 1,4 DE/ha pr. planperiode og for kvæg 1,7 DE/ha.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 82,62 ha til rådighed. Der er 84,08 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte og efterafgrøder

Alle arealerne drives med S4-sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Efterafgrøder er anvendt som et virkemiddel i ansøgningen til at nedbringe nitratudvaskningen til grundvandsmagasiner og Natura 2000 overfladevand. Mængden af ekstra efterafgrøder fremgår af afsnit om Natura 2000 områder. De ekstra efterafgrøder beregnes på baggrund af efterafgrødegrundarealet og etablering, tæthed og vedligeholdelse følger NaturErhvervstyrelsens regler for lovpligtige efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder, der anvendes som virkemiddel til at reducere nitratudvaskningen,

kan dog ikke erstattes af mellemafgrøder, overskud af efterafgrøder fra tidligere år, energiafgrøder, afbrændt fiberfraktion eller efterafgrøder udlagt af en anden jordbruger.

Udbringning af husdyrgødning

Udbringningen foregår efter gældende regler og under hensyntagen til planternes behov ved fastlæggelse af udbringningstidspunktet. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab årligt.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport af gylle

Husdyrbrugets arealer ligger spredt med op til 6,5 km mellem markerne. Markerne er dog samlet i klynger, og det vurderes på den baggrund, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener.

Gener fra udbringning af gylle

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Hvis gyllen nedfældes eller køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Udbringningsarealerne ligger mere end 200 meter fra byzone, sommerhusområde samt område i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Arealerne er derfor ikke omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 28 om udbringning lørdage, søn- og helligdage.

§ 28. Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser, bl.a. husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Følgende BAT tiltag er således lovpligtige:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- tilladte udbringningsmetoder: nedbringning eller slangeudlægning

- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder
- krav om mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse
- ikke tilladt at udbringe husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord
- ikke tilladt at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2-10 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb og søer.

Følgende BAT-forhold er ikke direkte reguleret i dansk lovgivning:

- at anvende BAT med hensyn til de maskiner, der anvendes til udspreddning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen
- at det ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræbes, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning
- at sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- at anvende godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for, at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene
- at behandle husdyrgødning mhp. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende arealer og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovenstående vurdering og de stillede vilkår, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning.

Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer

Grundvand

Udspreddningsarealerne mark nr. 30-0, 31-0, 32-0 og 33-0 ligger delvist inden for område med særlige drikkevandsinteresser. Udspreddningsarealerne mark nr. 31-0, 32-0 og 33-0 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Ejsing Vandværk.

Alle udspreddningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsopland (undtaget en ubetydelig lille del af mark nr. 4-0), indsatsområde for nitrat og 300 meters beskyttelseszone for vandværksboringer (hygiejnezone).

Bygninger og opbevaringsanlæg overholder alle afstandskrav til registrerede boringer i Jupiter.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af drikkevand til vandværker, vurderes det, at der i miljøgodkendelsen ikke kan stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rastområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må lide skade.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne, vurderes det, at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget.

- Småflagermus: Forekommer næsten overalt i Vestjylland, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Birkemus: Arten er ikke registreret i området.
- Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.
- Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.
- Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.
- Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Karup å, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.
- Vandranke: Vokser nær Felsted Kog og i Husby Sø, men i stor afstand fra ejendommen.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Generelle betragtninger for Natura 2000-områder

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver: EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter vil medføre forringelser af internationale naturbeskyt-

telsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV.

Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen³. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁴ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for, at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

I nærværende tillæg er der ingen aftalearealer i nudrift og i ansøgt drift. Arealet udvides fra 73,73 ha og et harmonitryk på 1,46 DE/ha til 84,08 ha med et harmonitryk på 1,43 DE/ha. Mængden af produceret N ændres ikke og harmonitrykket falder. Der sker udelukkede en samlet udvidelse af det ejede og forpagtede udbringningsareal i forhold til nudrift. På den baggrund vurderes det at ændringen ikke kan medføre øget tilførsel af kvælstof til Natura 2000-området i forhold til nudrift. Efterafgrødeniveauet fastholdes iht. eksisterende miljøgodkendelse.

Nitratudvaskning i det ansøgte projekt

Den primære del af udbringningsarealerne svarende til 79,07 ha afvander til Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning. Disse udbringningsarealer ligger i et område, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale tæt på 100 % og er dermed ikke karakteriseret som kvælstoffølsomt overfladevand. 5 ha af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Kaas Bredning, Venø Bugt og Salling-sund. Disse arealer er beliggende i område udlagt som nitratklasse 1, hvor der maksimalt må udbringes 85 % af det generelle harmonitryk uden anvendelse af virkemidler til reduktion af nitratudvaskningen, jvf. Skema 6.

Skema 6. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

	Udspretningsareal					Reduceret harmoni (reduktionsprocent)
	Areal [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]	
I alt	84,08	79,07	5,00	0,00	0,00	99,11 %

³ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁴ Bek. nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det reducerede harmonitryk jvf. Skema 7. Det vurderes derfor, at det forøgede ansøgte harmonitryk kompenseres af anvendelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen svarende til niveauet for det reducerede harmonitryk, jvf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regler herom⁵. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om en øget andel af efterafgrøder, jvf. tidligere afsnit herom.

Skema 7. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af reduceret harmonitryk svarende til 1,43 DE/ha og S4 sædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 1,42 DE/ha ved anvendelse S4-sædskifte ekstra efterafgrøder.

Scenarier	Reduceret harmonitryk	Ansøgt drift
Harmonitryk og anvendte virkemidler	1,43 DE/ha S4-sædskifte	1,42 DE/ha S4-sædskifte m. 4 pct. ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	71,6 kg N/ha	70,0 kg N/ha

Fosforudvaskningsrisiko i det ansøgte projekt

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderingen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af f.eks. dræn, nærhed til overfladevande og lign. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

Det er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastlagt, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne.

Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign. Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

⁵ Bilag 3, pkt. 1 under beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 1280 af 8. november 2013 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Jordbundstyper og detailafvandingsforhold

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af sandjorde, jvf. Skema 8.

Skema 8. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lavbundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbunds-areal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
78-0	1,79	Nej	JB	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
7-0	4,64	Ja	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	1,06
7-1	1,17	Nej	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
6-0	2,18	Nej	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
1-0	3,71	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
8-1	5,99	Ja	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	1,31
8-0	3,10	Ja	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	0,94
3-0	0,49	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
2-0	2,00	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
21-0	1,77	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
5-0	3,21	Ja	JB4	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	0,33
5-1	1,00	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
84-0	2,53	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
77-0	1,84	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
76-0	2,89	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
75-0	3,86	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
83-0	1,40	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
31-0	6,45	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt og Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
32-0	3,57	Nej	JB1	Nej	Venø Bugt og Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
33-0	1,41	Nej	JB2	Nej	Skive Fjord Skalle Sø	-	0	0,00
4-0	1,23	Ja	JB11	Ja	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	2	1,23
28-1	0,70	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbunds-areal	Opland	P _{tal} / Fe/P	P-klasse	P-klasse areal (ha)
29-0	5,24	Ja	JB1	Ja	Skive Fjord, Skalle Sø	-	2	1,90
34-0	1,51	Nej	JB1	Ja	Skive Fjord Skalle sø	-	0	0,00
79-0	2,40	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord Skalle sø	-	0	0,00
30-0	9,82	Nej	JB4	Nej	Venø Bugt og Skive Fjord, Skalle Sø	-	0	0,00
1-1	1,24	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
13-0	1,33	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
12-0	0,18	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
10-0	4,97	Nej	JB4	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
22-0	0,43	Nej	JB1	Nej	Skive Fjord, Stubbergård Sø	-	0	0,00
								6,77

I ansøgningen er der angivet 16,94 ha som fosforklasse II areal. Dette stemmer

Stubbergård Sø

En del af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Stubbergård Sø som er beliggende i Natura 2000-område nr. 41 "Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø". Stubbergård Sø, der er en ca. 153 ha stor vandakssø, er udpeget som naturtype 3150.

Af Natura 2000-planen for område 41 samt af udkast til vandplan for Hovedvandopland 1.2 – Limfjorden fremgår det, at Stubbergård Sø ikke kan opfylde miljømålene om henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand grundet for stor næringsstofbelastning fra oplandet.

Stubbergård Sø er endvidere udpeget som badevandssø

Af udkast til vandplanen 2010-2015 er den nuværende økologiske tilstand betegnet som dårlig i Stubbergård Sø. Staten har forudsat at fosforbelastningen reduceres med omkring 72 kg fosfor årligt i henhold til allerede vedtagne kommunale indsatser overfor forbedret spildevandsrensning fra den spredte bebyggelse i det åbne land, Jf. tabel 1.3.2b, Vandplansudkast 2010-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2.

Det vurderes endvidere i Vandplanudkastet, at den primære årsag til manglende målopfyldelse i Stubbergård Sø skyldes intern belastning med fosfor.

Da Stubbergård Sø således ikke opfylder målsætningen om god økologisk tilstand bør der som minimum ikke ske en merbelastning med næringsstoffer til søen.

Skalle Sø

En del af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet Skalle Sø som er beliggende i Natura 2000-område nr. 41 "Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø". Skalle Sø, der er en ca. 77 ha stor vandakssø, er udpeget som naturtype 3150.

Af Natura 2000-planen for område 41 samt af udkast til vandplan for Hovedvandopland 1.2 – Limfjorden fremgår det, at Skalle Sø ikke kan opfylde miljømålene om henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand grundet for stor næringsstofbelastning fra oplandet.

Af udkast til vandplanen 2010-2015 er den nuværende økologiske tilstand betegnet som moderat i Skalle sø. Staten har opgjort et fosforreduktionskrav svarende til 30 kg fosfor/årligt for at sikre en fremtidig målopfyldelse, Jf. tabel 1.3.2b, Vandplansudkast 2010-2015, Limfjorden, Hovedvandopland 1.2.

Fosforbelastningen søges begrænset ved spildevandsindsatser overfor fosfor, som er vedtaget i Holstebro Kommune samt de generelle vandplantiltag herunder randzoner mm.

Da Skalle sø således ikke opfylder målsætningen om god økologisk tilstand bør der som minimum ikke ske en merbelastning med næringsstoffer til søen.

Fosforklasser og fosforoverskud

Skive Fjord og Venø Bugt er ikke udpeget som område, der er overbelastet med fosfor. Hovedparten af arealerne er desuden beliggende i opland til søer, som er overbelastede med fosfor, og samme beskyttelsesniveau som for fjordene gøres derfor gældende her. Ingen af udbringningsarealerne er beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$) og vurderes dermed ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

6,8 ha af udbringningsarealerne er beliggende på detailafvandet lavbundsjord med en FE/P-ratio under 20, hvorfor området vurderes at være omfattet af fosforklasse II.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 1.885 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 1.885 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 5,1 kg P/ha, jvf. Skema 9.

Skema 9. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	1.885 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	22,4 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	17,3 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	5,1 kg P/ha/år

Kravet om fosforoverskud er overholdt med god margin, og der stilles derfor ikke supplerende vilkår vedr. fosforoverskud.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

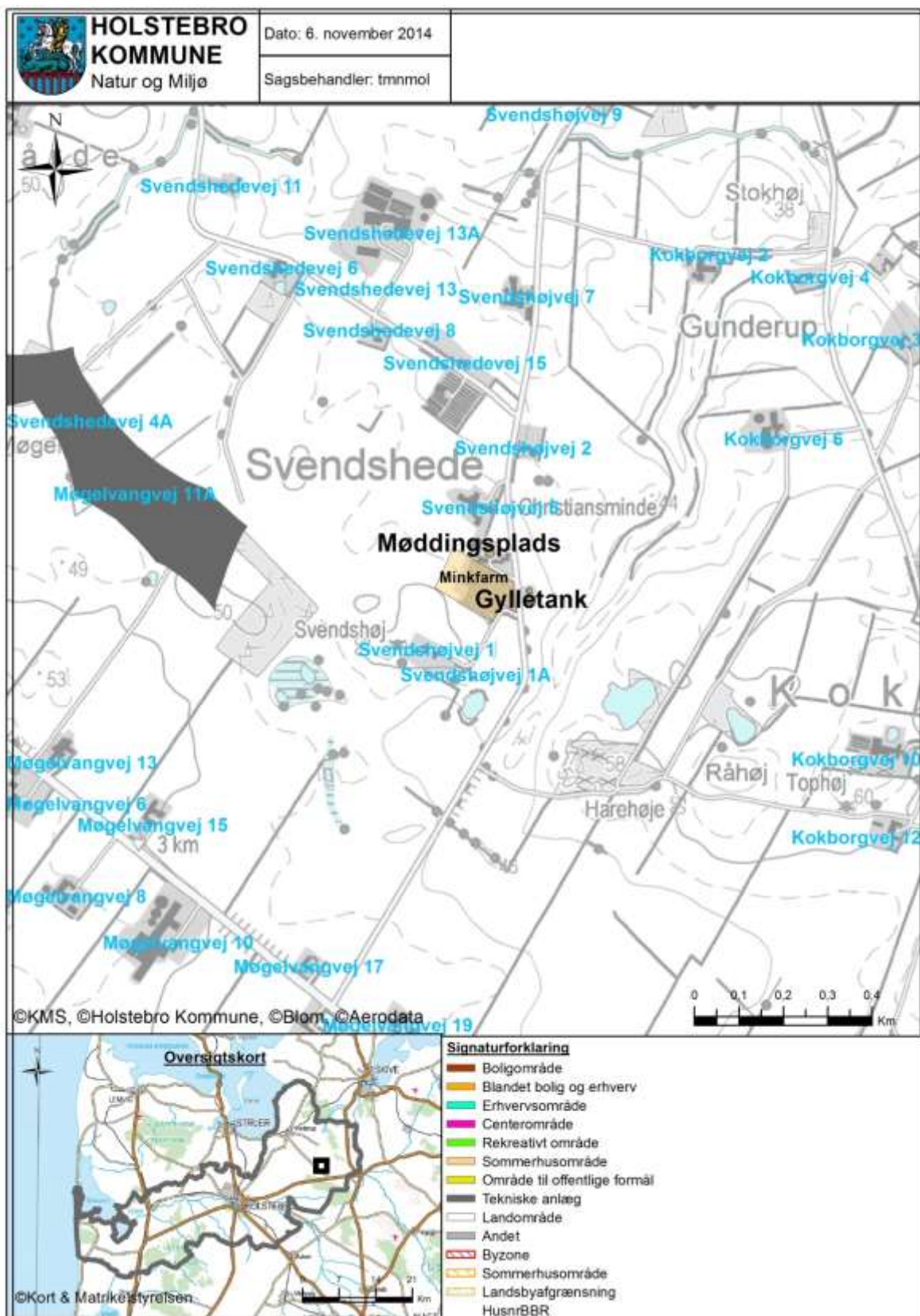
Bilag

Bilag 1 – Situationsplan

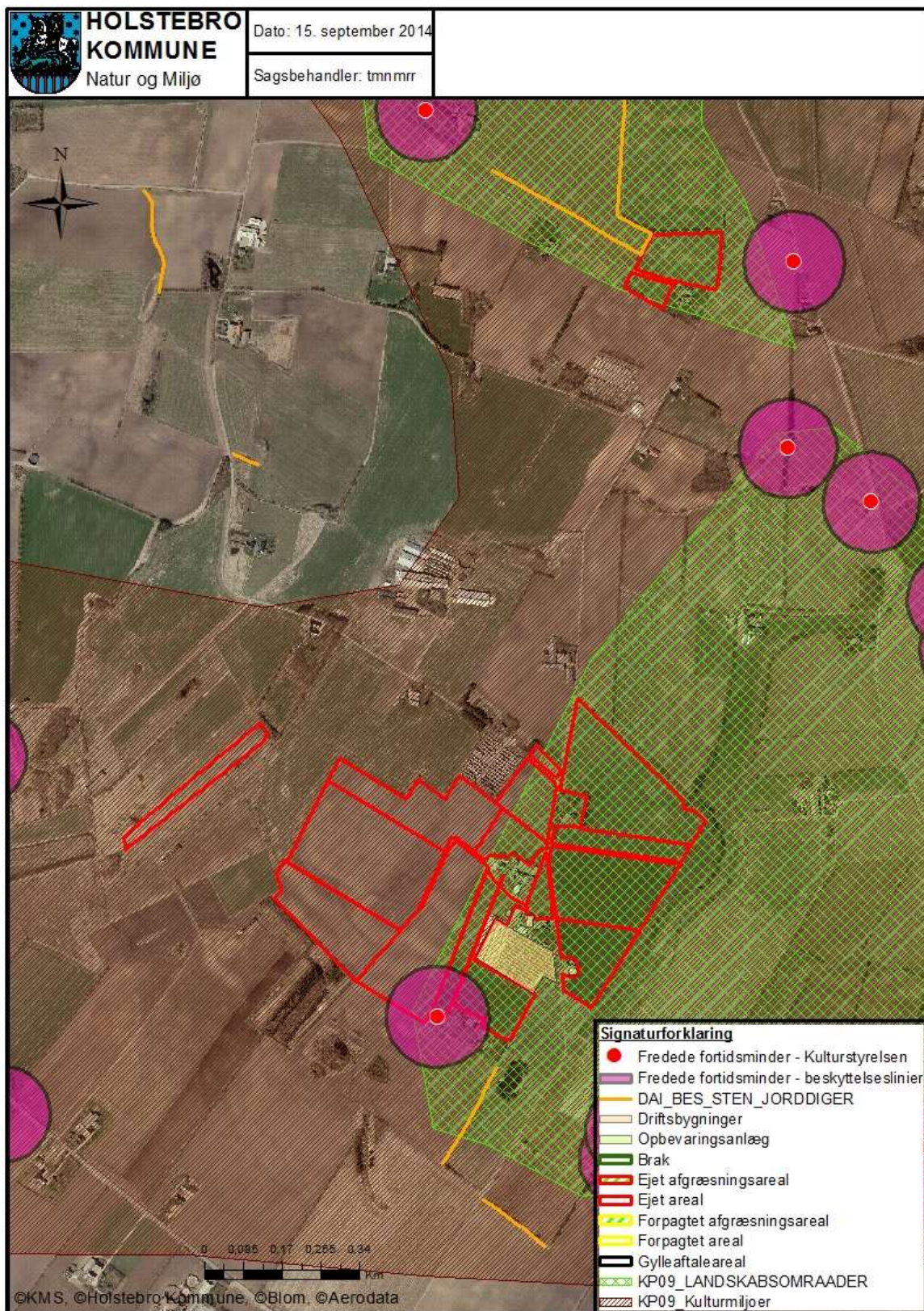

Bilag 2 – Omkringboende og planmæssige forhold

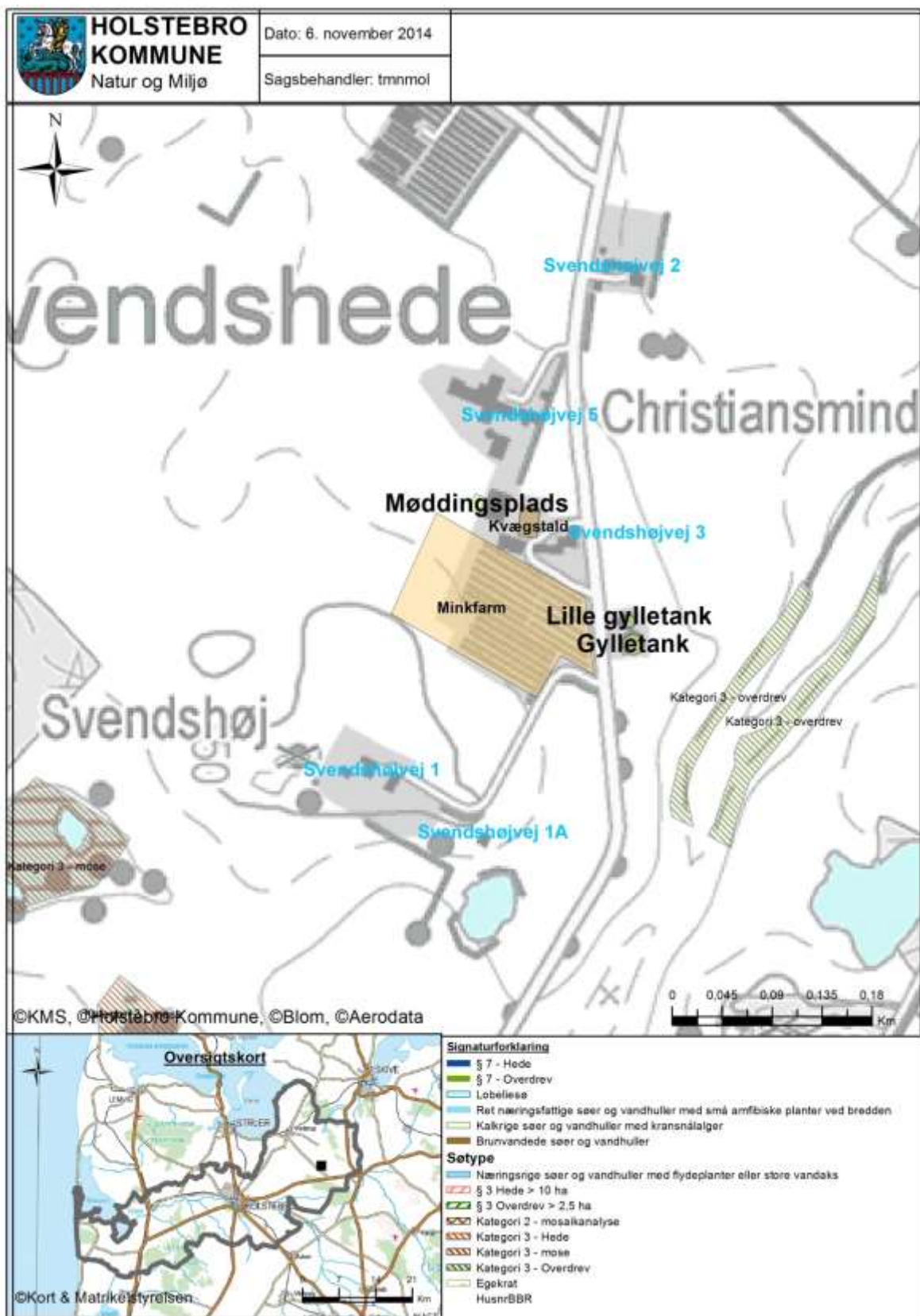

Bilag 3 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

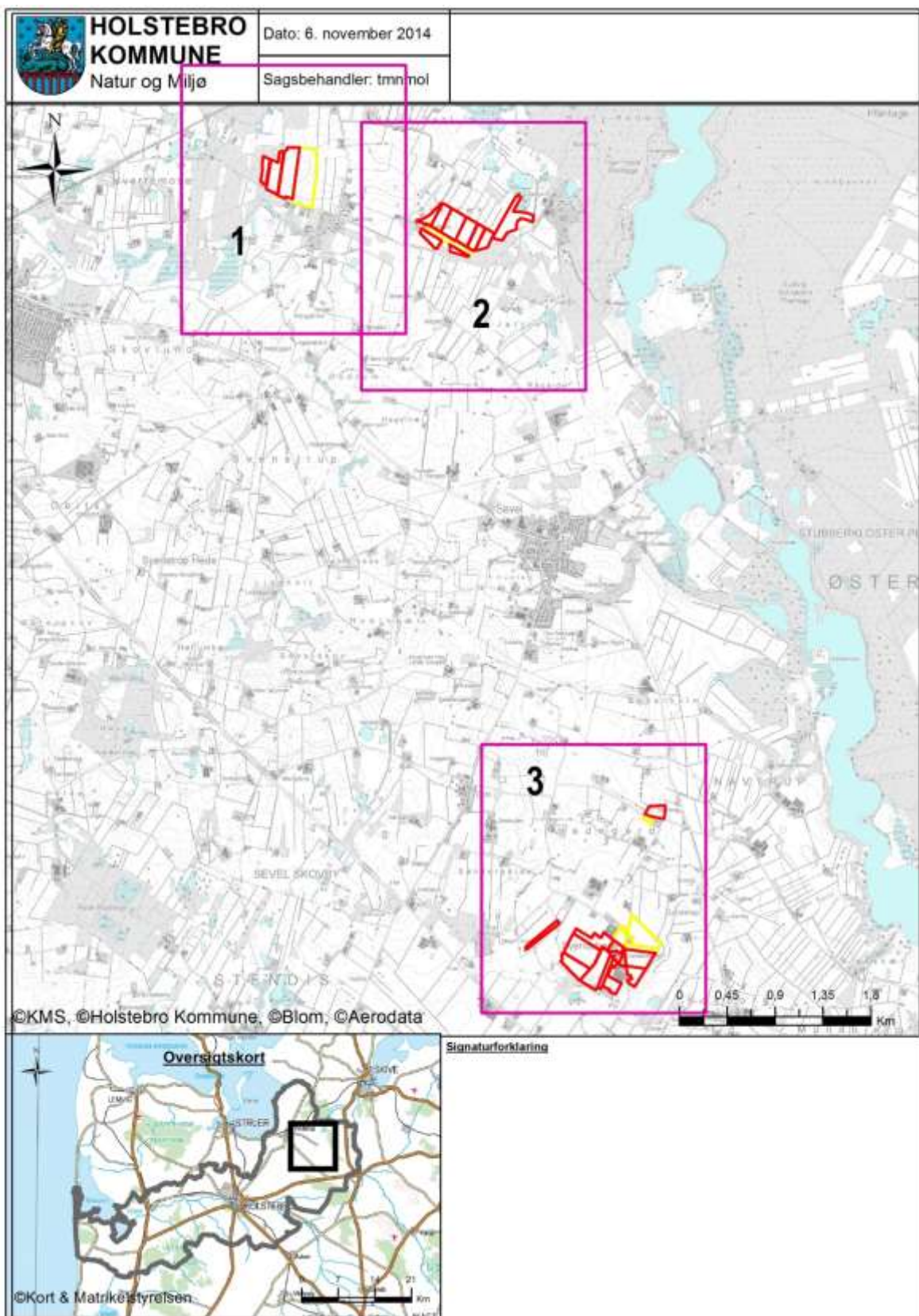

Bilag 4 – Naturområder omkring anlæg

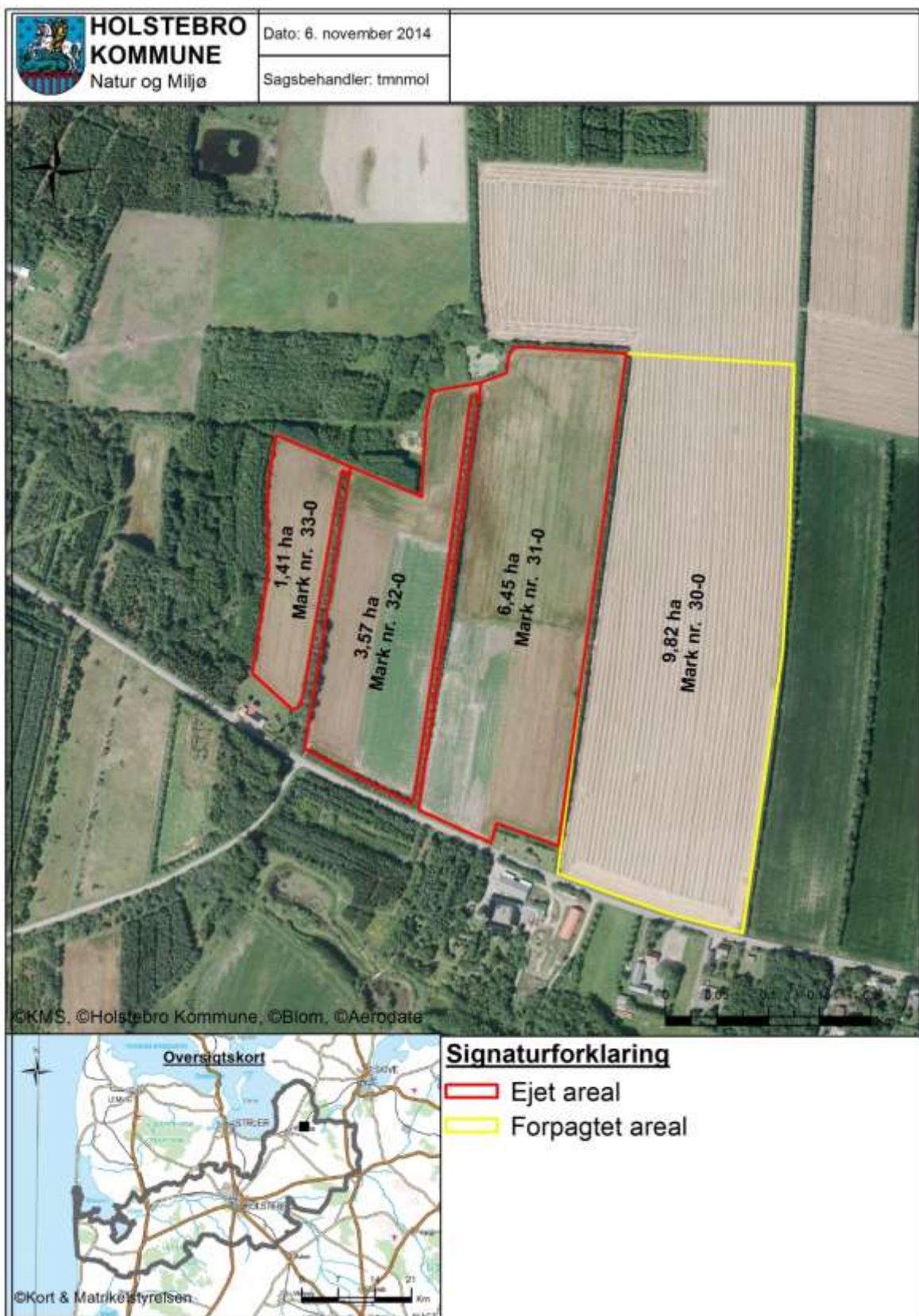

Bilag 5 – Oversigtskort over udspretningsarealerne

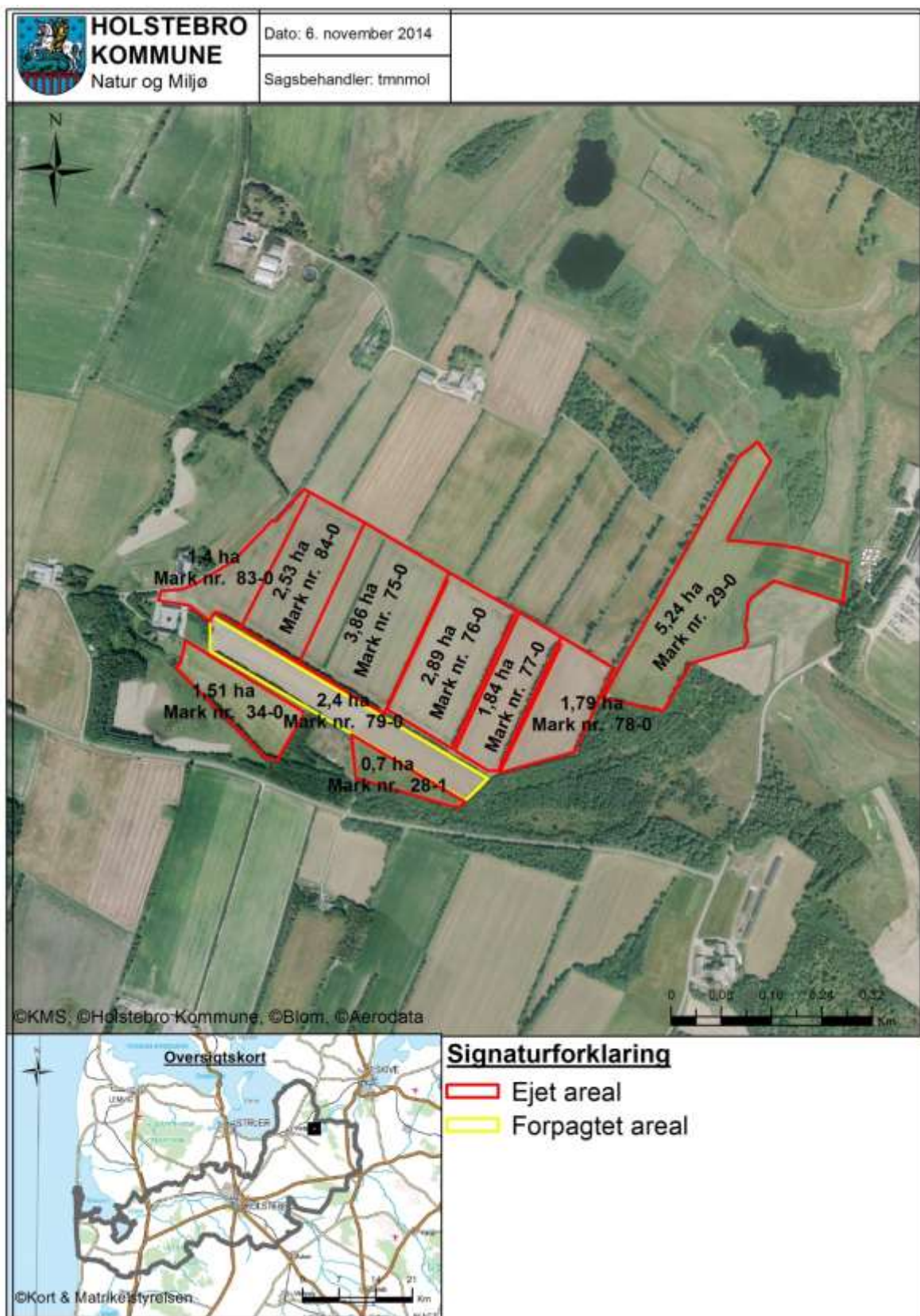

Bilag 6 – Arealer del 1/3

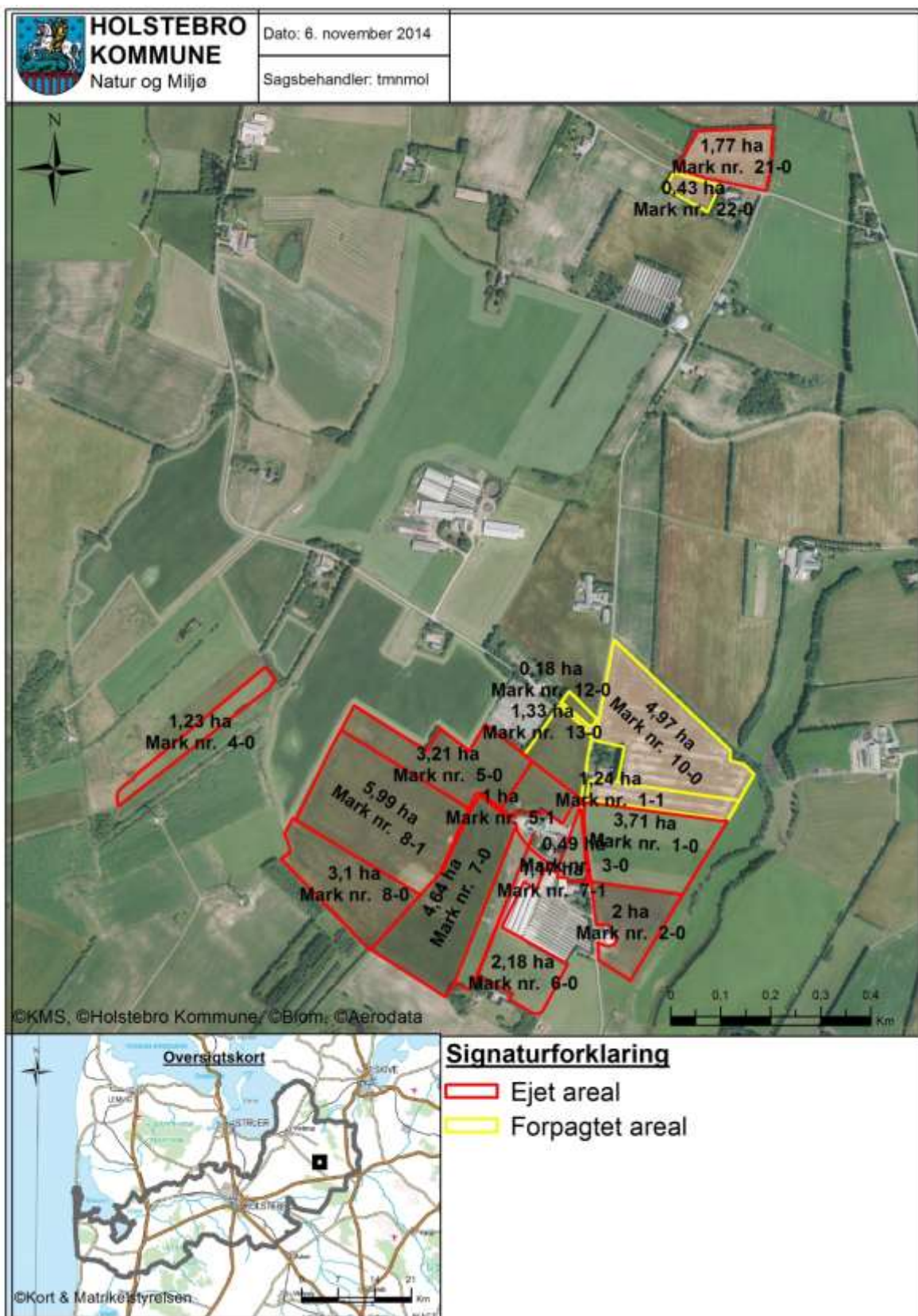

Bilag 7 – Arealer del 2/3

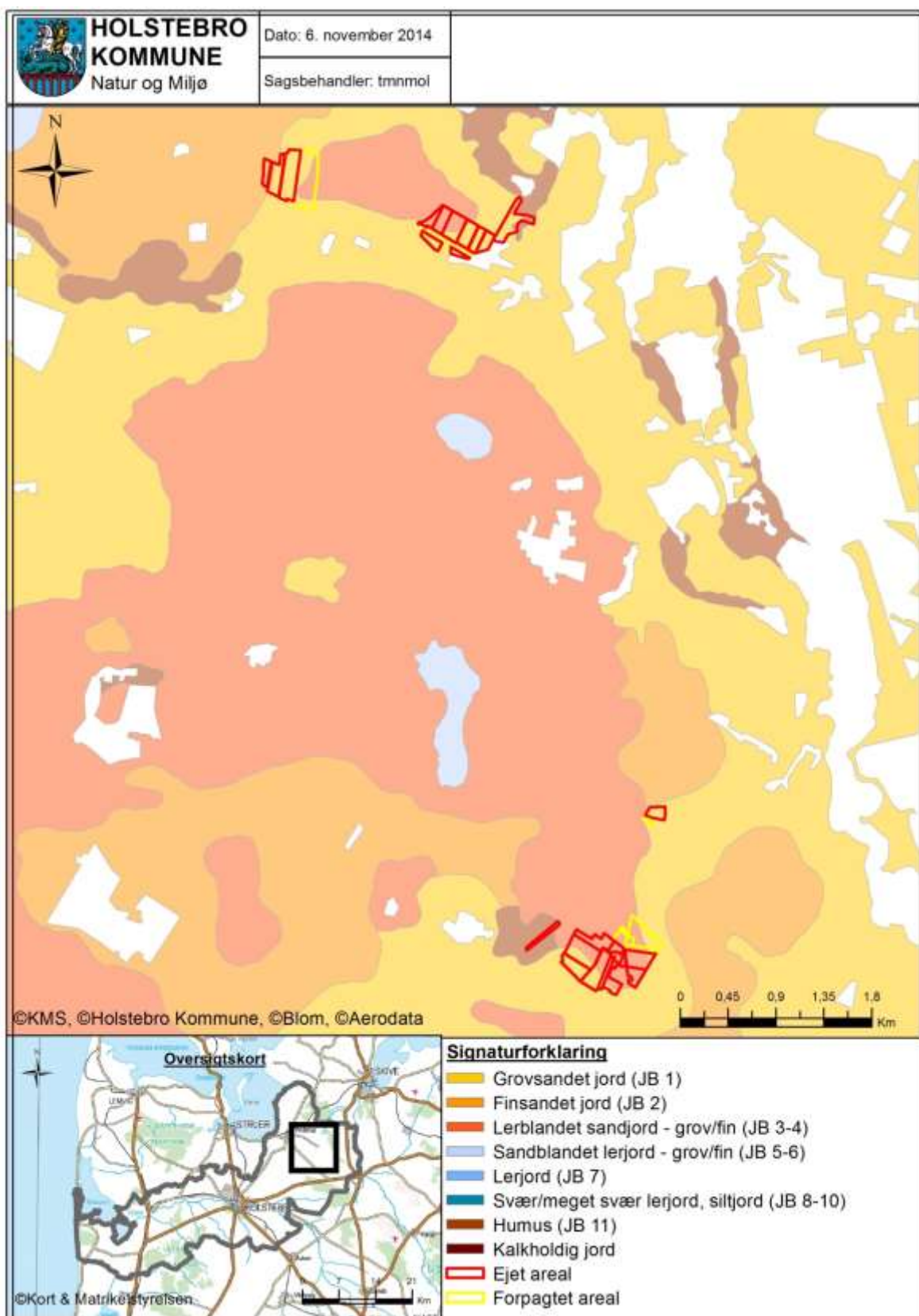

Bilag 8 - Arealer del 3/3

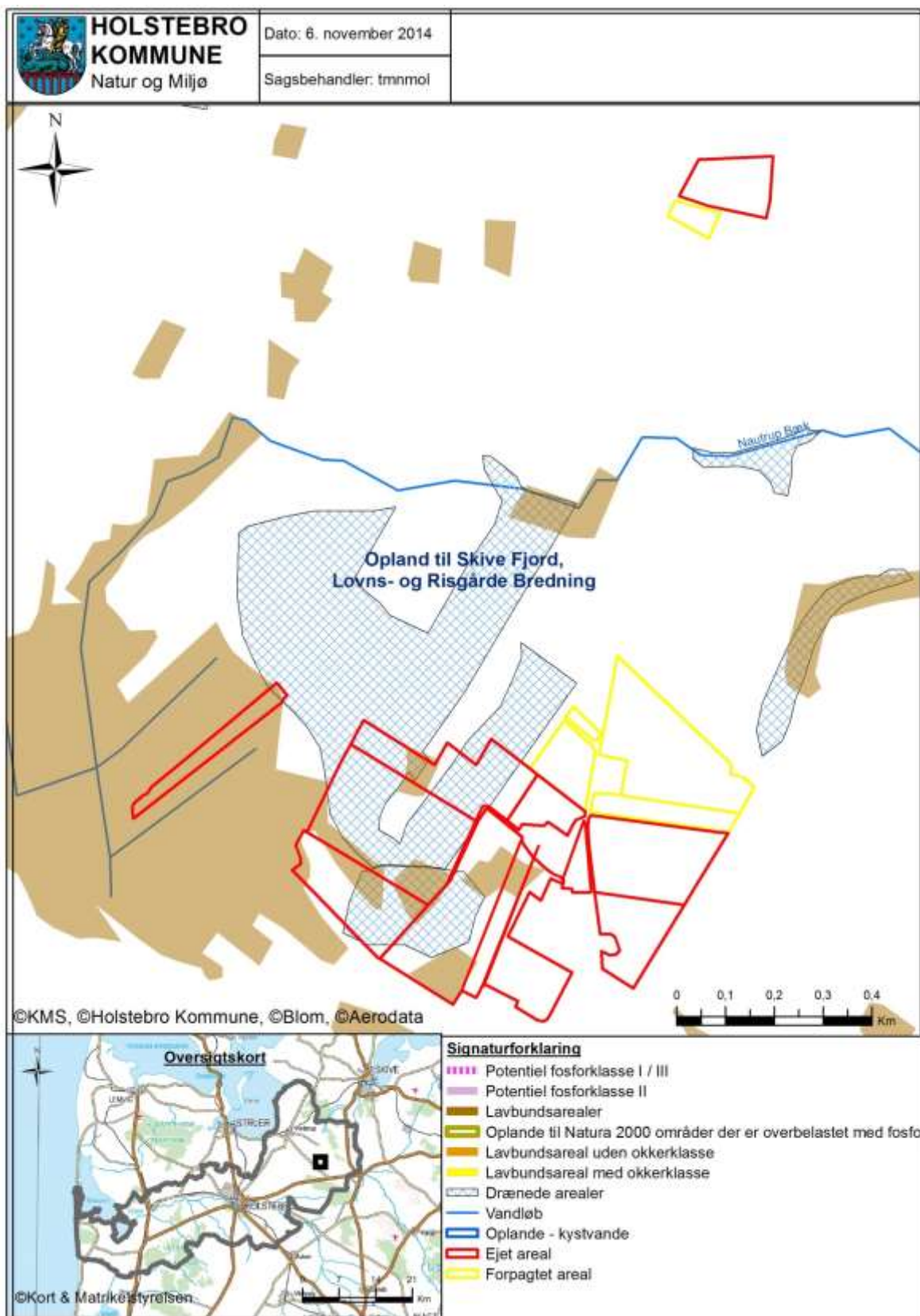

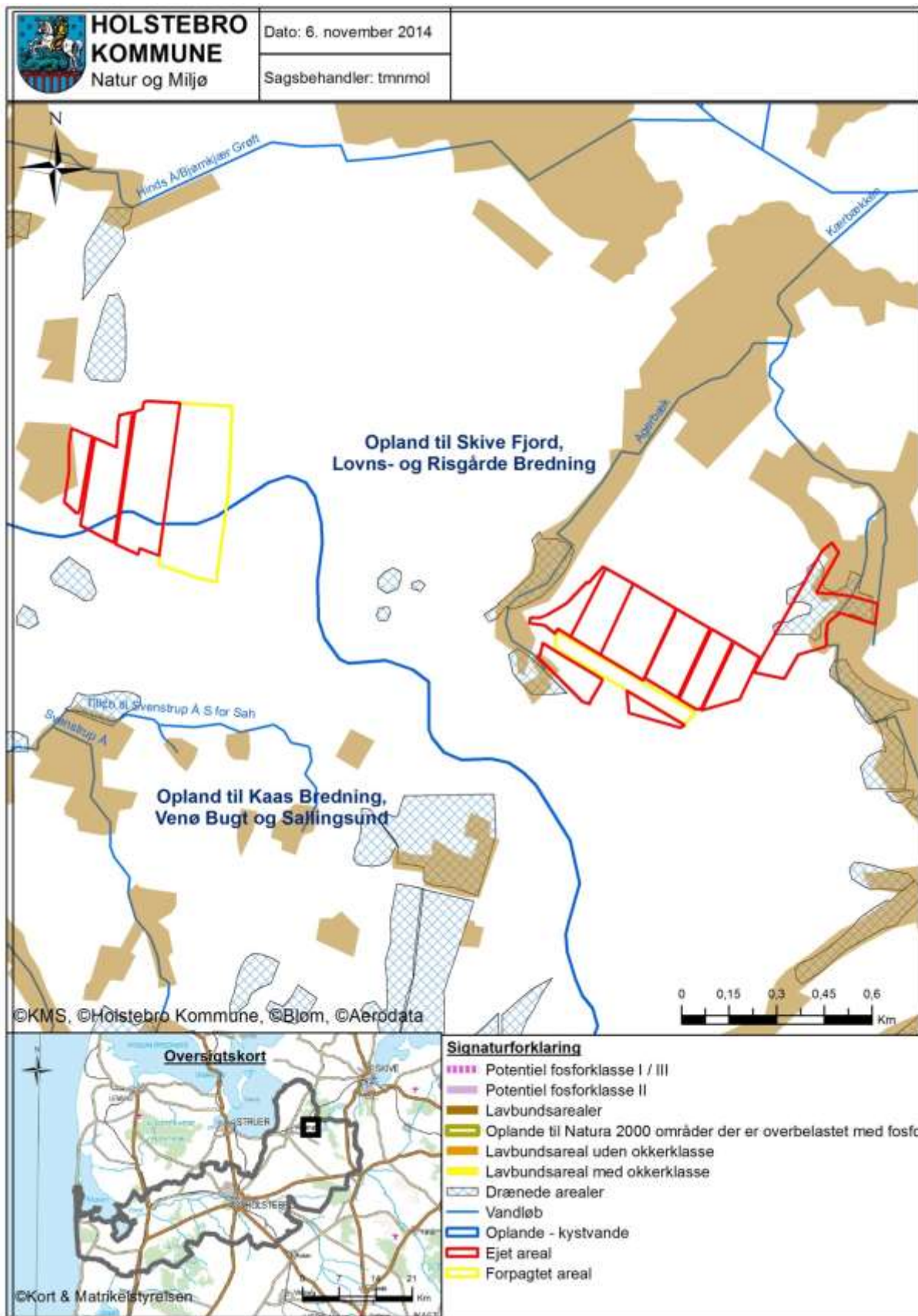
Bilag 9 – Jordbundstyper

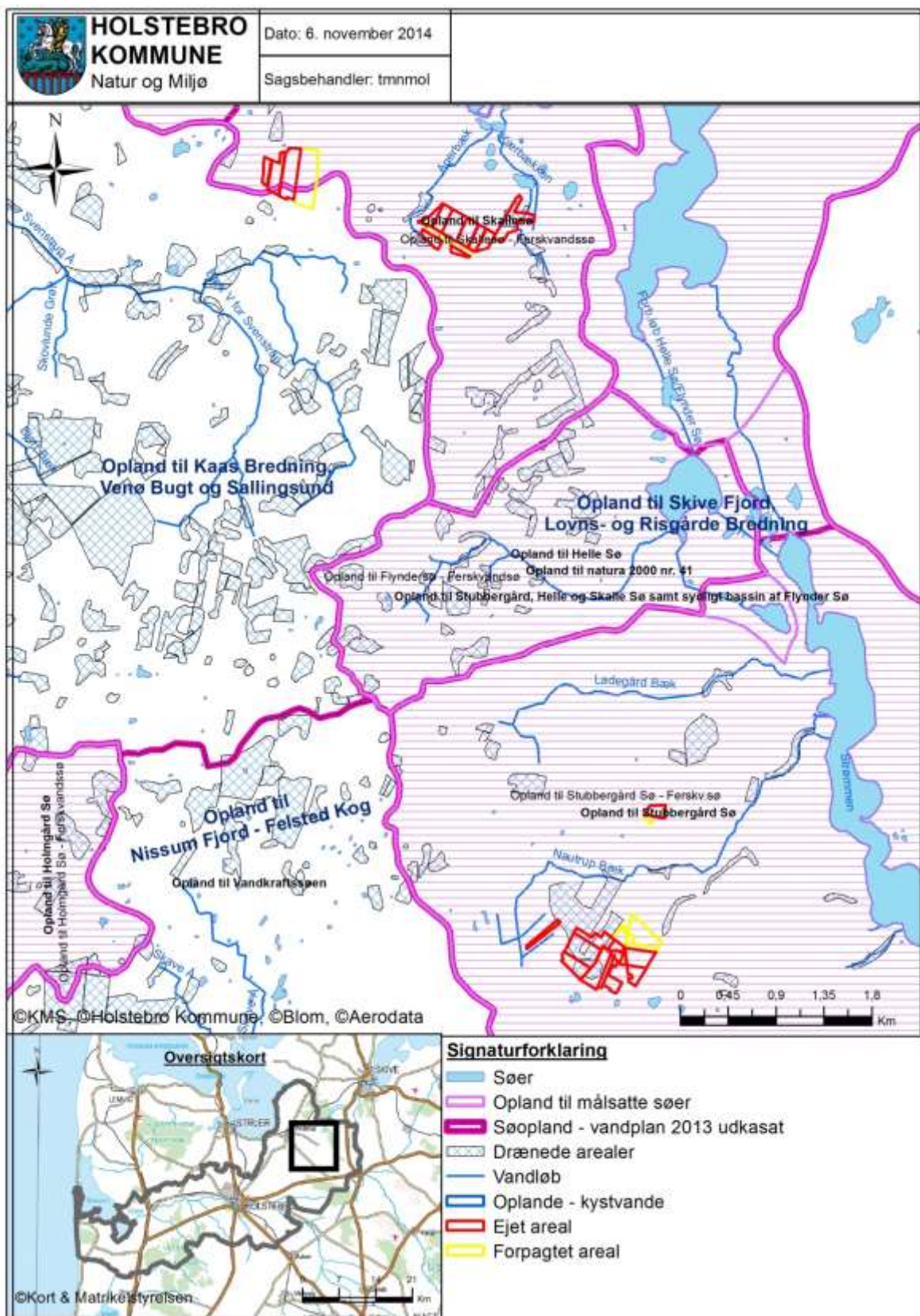
Bilag 10 – Lavbundsarealer, detailafvandingsforhold

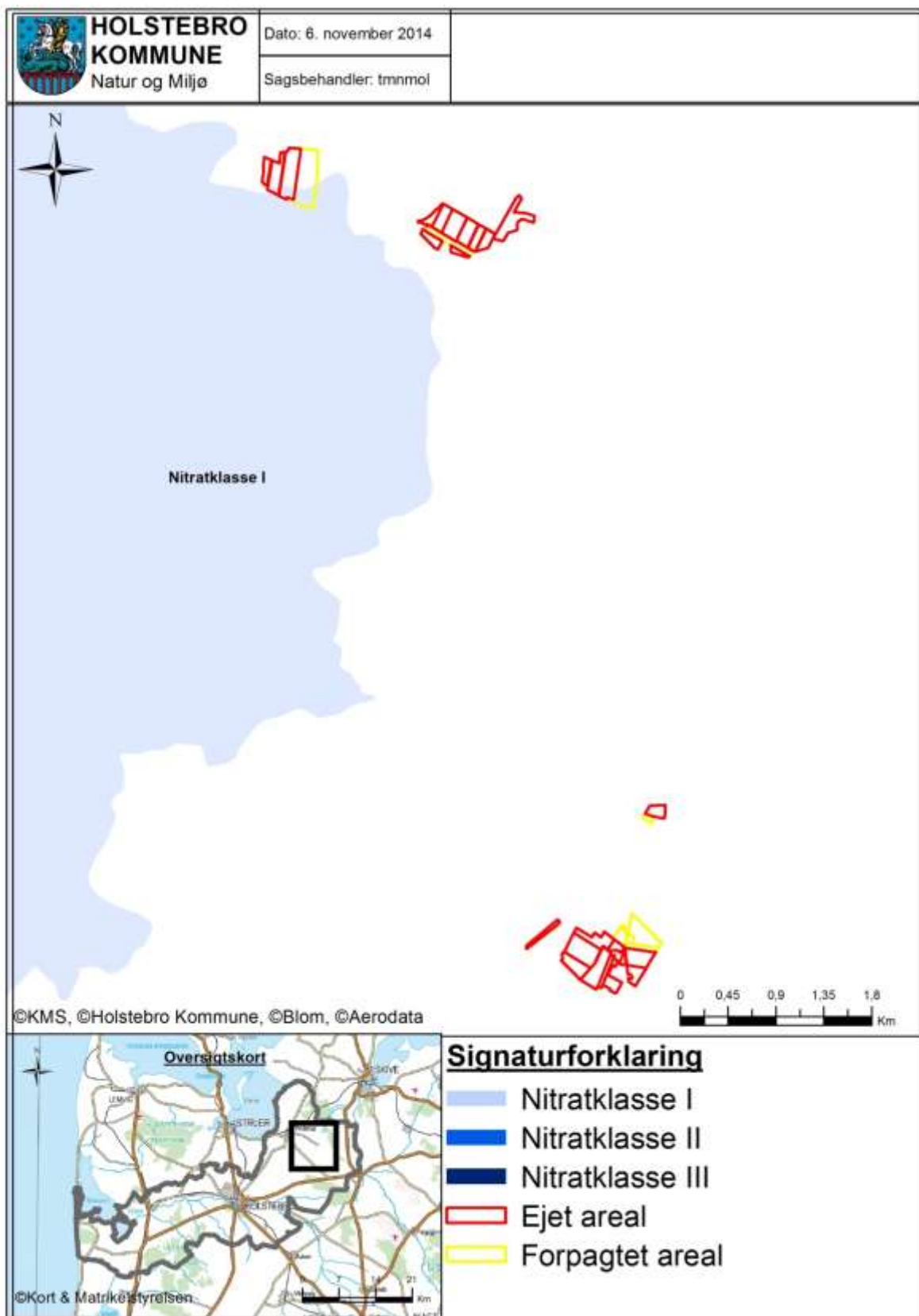

Bilag 11 – Oplandskort

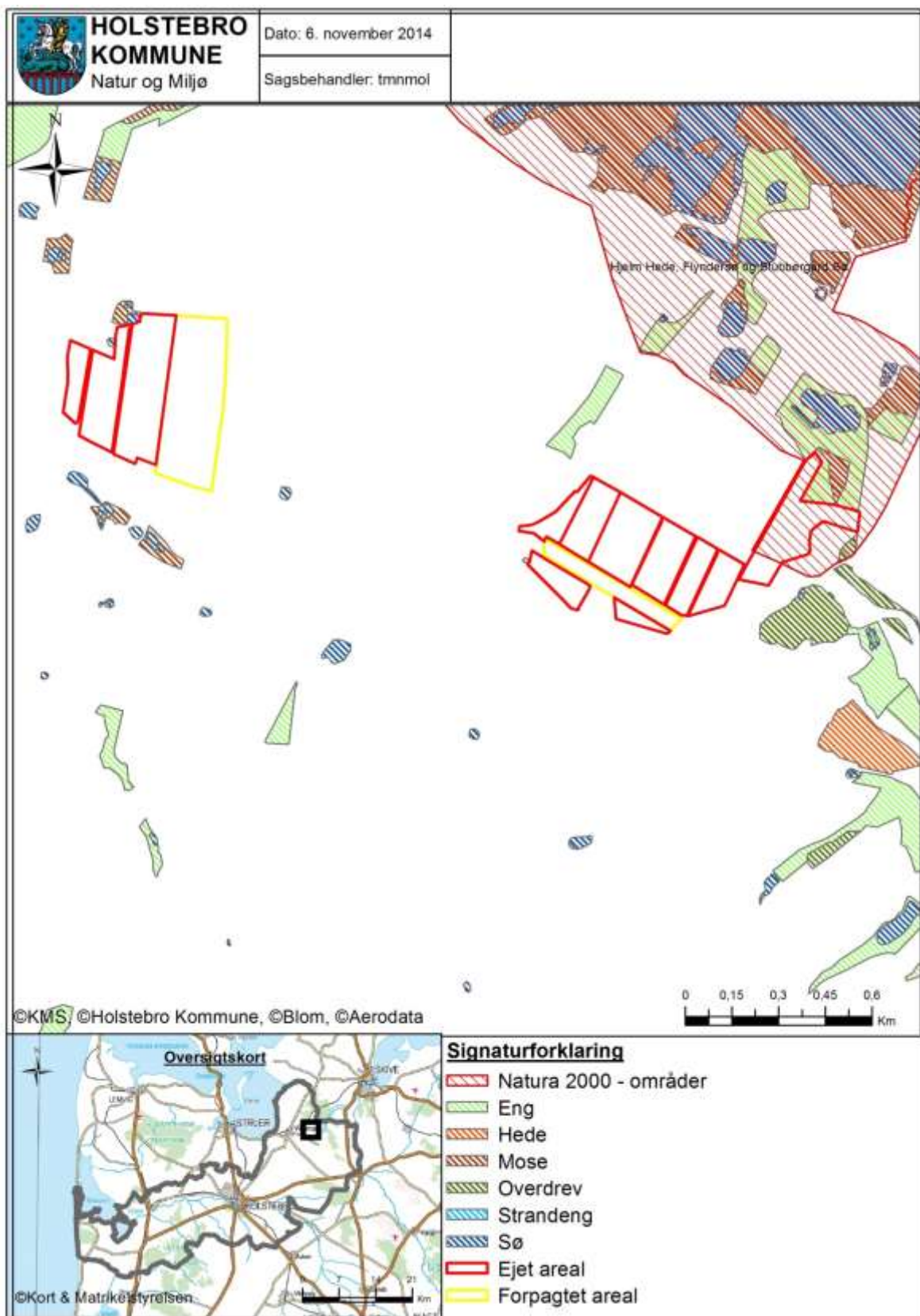

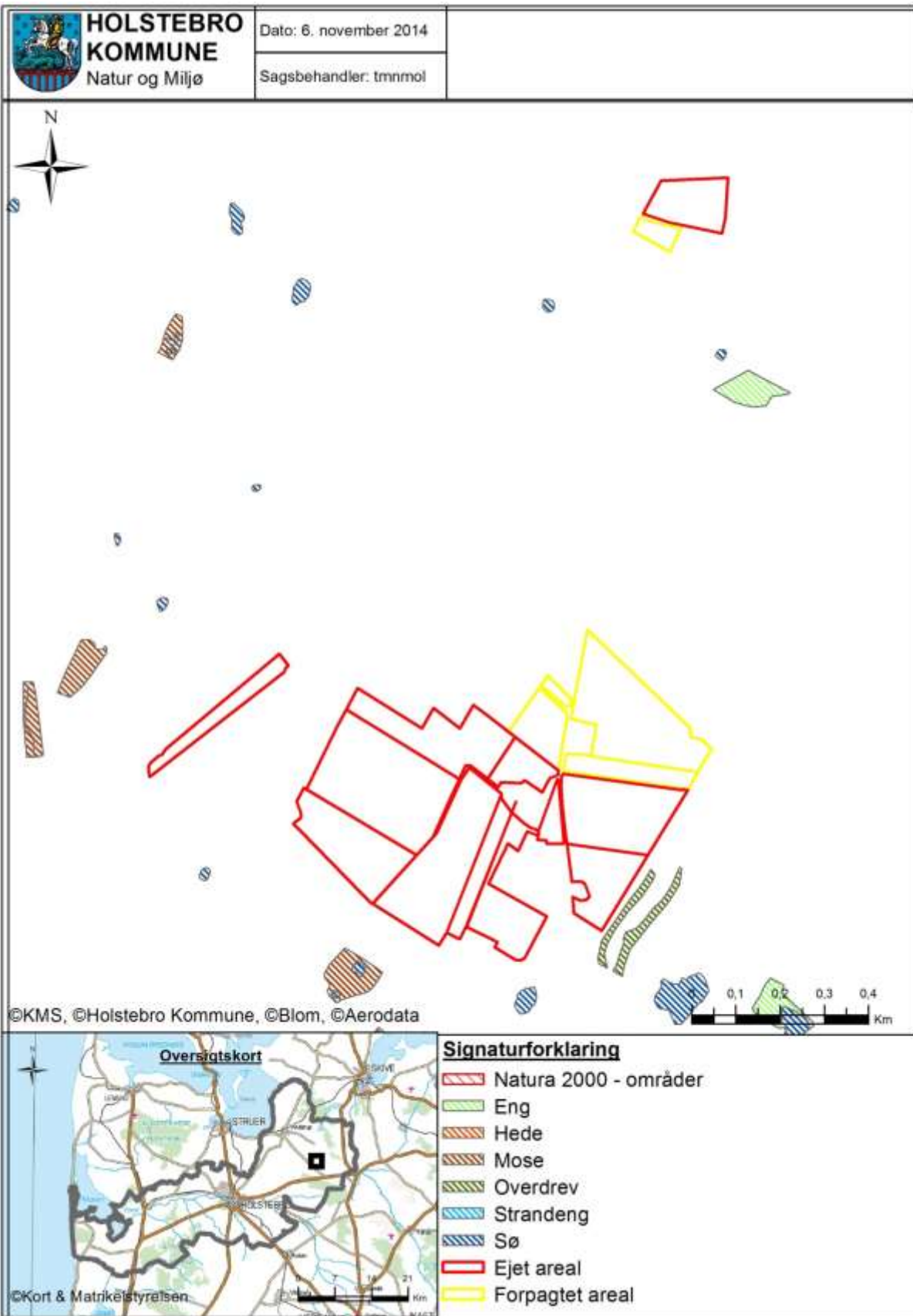
Bilag 12 – Risikoområder for nitratudvaskning (nitratklasse)

Bilag 13 – Naturområder i forhold til udspretningsarealer

Bilag 14 – Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspredningsarealer

